



Labklājības ministrija

Skolas iela 28, Rīga, LV - 1331, tālr. 67021600, fakss 67276445, e-pasts lm@lm.gov.lv, www.lm.gov.lv

29. 09. 2017

Nr. 40-1-05/1604

Rīgā

Uz 26.08.2017. Nr. b/n

Biedrība "EAPN-Latvia"

Par iekļaušanu darba tirgū

Labklājības ministrija pateicas biedrībai "EAPN-Latvia" par viedokli un priekšlikumiem saistībā ar nepieciešamajiem uzlabojumiem nabadzības riskam pakļauto un sociāli atstumto cilvēku nodarbinātības veicināšanai.

Izvērtējot biedrības "EAPN-Latvia" vēstulē norādīto, ka "*valstij nav vienotas politikas un ilgtermiņa plāna attiecībā uz nabadzīgo un sociāli atstumto cilvēku iekļaušanu darba tirgū*", Labklājības ministrija sniedz šādu informāciju.

Labklājības ministrija nodarbinātības politiku īsteno saskaņā ar Nacionālo attīstības plānu 2014.-2020.gadam, kas ir galvenais vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā un ir saistošs visām valsts institūcijām, kā arī vidēja termiņa politikas plānošanas dokumentu "Iekļaujošas nodarbinātības pamatnostādnes 2015.-2020.gadam"¹ (turpmāk – pamatnostādnes). Pamatnostādnēs norādīts, ka sociālā iekļaušana jeb vienlīdzīgu iespēju nodrošināšana darba tirgū nozīmē tādu pasākumus, kas nodrošina visu iedzīvotāju vienlīdzīgu piekļuvi darba tirgum. Šādu pasākumu īstenošana visnelabvēlīgākā situācijā esošajām sabiedrības grupām, kurām ir paaugstināts bezdarba risks, palīdz "nostāties uz viena pakāpiena" ar līdzcilvēkiem, t.i., tiek ņemtas vērā atšķirības starp dažādām sociālā riska grupām. Vienlīdzīgu tiesību un iespēju izmantošanai nereti ir nepieciešami papildu resursi, piemēram, finanšu līdzekļi, laiks, informācija, kas visiem cilvēkiem nav vienlīdzīgi pieejami.

Attiecībā uz biedrības "EAPN-Latvia" secinājumu, ka "*vienotas statistikas trūkums neļauj objektīvi salīdzināt Eiropas Savienības un Latvijas rādītājus*", uzskatām, ka minētais apgalvojums nav pamatots. Biedrības vēstulē netiek minēti konkrēti statistiskie rādītāji, taču visi galvenie sociālekonomiskie indikatori, piemēram, nodarbinātības rādītāji, ir starptautiski salīdzināmi un atbilst Eiropas

¹ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2015.gada 12.maija rīkojumu Nr.244.

statistikas pārvaldes (turpmāk - EUROSTAT) standartiem. EUROSTAT rādītāji ar noteiktu regularitāti tiek publicēti gan EUROSTAT (<http://ec.europa.eu/eurostat>), gan Centrālās statistikas pārvaldes (<http://www.csb.gov.lv/>) datu bāzēs un publikācijās, un tiek regulāri izmantoti Labklājības ministrijas darbā. Turklāt Latvija 2016. gada 1. jūlijā oficiāli kļuva par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk - OECD) 35. dalībvalsti, un ir iesaistīta datu apmaiņā arī ar OECD. Jau 2016. gada 31. martā publicēts OECD sagatavotais Latvijas Sociālās politikas pārskats, kurā padziļināti skatīta Latvijas situācija darba tirgus politikas un sociālās politikas jomā, kā arī analizētas līdzšinējās reformas un sniegts OECD ekspertu redzējums par Latvijas galvenajiem nākotnes izaicinājumiem. Sagatavotais pārskats sniedz neatkarīgu skatījumu uz Latvijas valdības iecerētajām reformām un rekomendācijas to ieviešanai. Ziņojums pieejams elektroniski OECD bibliotēkā, sekojot šai vietnei <http://www.oecd-ilibrary.org/content/book/9789264250505-en>.

Saistībā ar biedrības "EAPN-Latvia" secinājumu *"nepietiekami tiek īstenoti Eiropas Savienības dokumentos izvirzītie mērķi attiecībā uz cilvēku ar invaliditāti iespējām piedalīties jebkurās ikdienas dzīves situācijās"* uzskatām, ka tas ir plašs un vispārināts, bez konkrētiem piemēriem un argumentiem. Labklājības ministrija atgādina, ka Latvija 2010.gada 1.martā ratificēja ANO Konvenciju „Par personu ar invaliditāti tiesībām” (turpmāk – Konvencija), tādējādi apņēmoties veikt pasākumus, lai ieviestu Konvencijas pantos noteiktos principus. Galvenais politikas plānošanas dokuments invaliditātes politikas jomā ir “Pamatnostādnes ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanai 2014.-2020.gadam” (turpmāk – Pamatnostādnes), kam pakārtoti vairāki īstermiņa ieviešanas rīcības plāni. Pamatnostādnēs ir noteikti četri prioritārie rīcības virzieni: (1) izglītība; (2) darbs un nodarbinātība; (3) sociālā aizsardzība; un (4) sabiedrības izpratne. Ņemot vērā, ka Konvencijas pantos noteiktās jomas skar dažādas dzīves jomas, arī Pamatnostādnēs un pakārtotajos rīcības plānos noteikti pasākumi, lai pilnveidotu atbalstu personām ar invaliditāti.

Par biedrības "EAPN-Latvia" secinājumu, ka *"valsts institūcijas (sociālie dienesti, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, Veselības un Darbaspējas ārstu komisijas un Nodarbinātības valsts aģentūra) pietiekami nesadarbojas, lai apzinātu potenciālos darba ņēmējus ar invaliditāti; līdz ar to netiek veicināta šo cilvēku reintegrācija darba tirgū, ņemot vērā invaliditātes smagumu"* Labklājības ministrija uzskata, ka minētais apgalvojums ir pārāk vispārīgs, jo ilgstošā bezdarba mazināšana, jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšana, atbalsts bezdarbniekiem ar invaliditāti un cilvēkiem vecumā virs 50 gadiem ir Labklājības ministrijas politikas prioritārie virzieni.

Nodarbinātības valsts aģentūrā (turpmāk – NVA) reģistrēto ilgstošo bezdarbnieku skaits 2016. gadā samazinājies par 8%, jauniešu bezdarbnieku skaits - par 11%, bezdarbnieku skaits vecumā virs 50 gadiem - par 3%. Samazinājums vērojams arī bezdarbnieku – personu ar invaliditāti mērķgrupā, 2017.gada pirmajā pusgadā, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu samazinājums bija par 4,3%. Šīs mērķa grupas klientu integrēšana darba tirgū ir viena no NVA